

ایڈیٹر و پبلشر عبدالحمید الکریم پرنٹنگ پریس ٹیل بلوغ کوئٹہ خان شیک کر سٹیورڈ آفس 302 قرقور پونیورسل کمپلیکس فیر 1 جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

17 ستمبر 2026ء

بولی ء شرف تنگے

براہوئی بولی ویل آتا گواچی ء، براہوئی بولی نا نوشکار آک اسٹ پکھوڑ اسے آمانائی افس، (ہند دادے کہ ہرا دارہہ دابابت اسہ کاریم اسے ناہنا ء کرینے، اونا چندہ ہم داسہ پوسکن شیک مرک آ کتاب آہیت ہم اودے ’فاؤ کپنگ ء) براہوئی بولی کن سرجم ء کشری اف، براہوئی بولی نا استاد آک کالج و جامعہ قتیئہ است جی نشان نقشہ، دا بولی ء سیاسی کاظم خواجہی دوئی اف، دا کل گواچی ء، وے دا نیام اٹ اسہ پین برغ اس شاعنگ کہ ’براہوئی بولی ء گرائمر یا رہند اف‘ ’’غلط فہمی اسے۔ دا پک ء ہیئت اسے کہ تا تکہ بولی سے گرائمر یا رہند مفت، تو او پانگ اٹ بنگ۔ و ہرا بولی نا کمک اٹ اونا پاروک آک تینا ہڑ وے ئی زندانا درشانی ء کنگ کیر، او پور ء بولی اس پانگ۔ براہوئی بولی بوج آتابیہ نا بولی ء، بتئین اٹ اوک خلق آن بلیس شار تکان، پد تھوکن آ بلیس شون ہلوک ملک آتکان تالان ء، تو اوک تین پتین تون ہندرا بولی ئی ہیئت کیرہ۔ گڑا پک مس کہ دا بولی بے گرائمر و بے راہند اف۔ اصل دا غلط فہمی ہمسائے یا مارکیٹ نا بولی تیان اثر ہر تنگ نا سوب آن و دی منے۔ یعنی بوجستان اٹ ’اردو رابطہ نا بولی ء، تعلیم دوئی کنگ نا وسیلہ ء۔ ہندرا سوب آن منہ خوانندہ اس دابابت غلط فہمی تا گواچی مر سادہ دے لس کنگ اٹ اخیرہ فنگرہ۔ لس مجلس آتئیی براہوئی بولی نا بابت داسوج چست کنگ کہ

پیالہ

..... لیوٹا لسا ئی مٹ : ملک عیسیٰ خان رند گڑا تے ہم ایسکہ۔ داخ کاریم کنگ آن گڈ ہم اونا مون لوک نس۔ ہر وخت ہنجدہ کر یکہ اونا خلق اچنک اوڑ اچارہ۔ اونا چند بس کہ او فتنہ ہرا کہ، او فتنہ اوار تینت ہم خاکہ۔ ہرا وخت کہ اونا باوہ اوڑا کر یکہ۔ اسہ دے اس دن مس کہ اونا چڑا کہ تو اوتینا کاظم ء شیف کر یکہ، تینا لمہ اودے اسہ ہمسائے سے نا اُرا غا ایلوشا تے سر کنگ کن مون نس۔ ایلوشا تینا است انا لارہ کشاک کہ تو ایلوشا ہنجدہ کسراٹ ٹنڈ و اس ہلک، تمہا۔ پیالہ اونا

ڈوانا یلہ مس تمہا، پانگ شولگار۔ او پتوک آ پیالہ ء ہرنے اُرا غا نس۔ ایلوشا ء اُرائی جوان لٹ ترہ۔ ہرا تم کہ او اُرا غا چشن بس تو اونا خلق انا چنک اودے چڑ فنگ ء شروع کریر۔ اونا پین ء پیالہ تھار۔ اودے پیالہ نا پین اٹ توار فنگرہ ء۔ بس ہمز دے آن پد ایلوشا نا پین پیالہ تھکا۔ ایلوشا ناخک اونا در شم نا حساب اٹ ہماز بھلن ترہ۔ اونا خک ہندن خنکارہ دن کہ اسہ چک اس تینا پڑہ خنکارہ۔

غانے تالان کرسا اونا کوپہ غاتیا تو لوک مرے۔ او فقا خلق اٹ اسہ اسکول اس نکہ، وے ایلوشا کن اسکول خوانک اسہ بھلو مشکل ء کاریم اس نس۔ اس تو اوڑ تون داخ وخت ہم آلو۔ اسنے کہ ایلوشا نا بھلا اطم شار اٹ اسہ بھلو واپاری سے نا اُرائی کاریم کر یکہ، ہرا تم کہ ایلوشا چٹ اس سر چندی اس تو اوتہم تینا یک۔ دا زور دولا غر خنگ، وے کاریم کن نت ڈو خنگ ء شروع واپاری ء پیرہ کرسا ہماز گمر اٹ ایلوشا اُرا نا کاریم تئیی ہم ش بھلکہ، پارے۔ ’’دابیو تو ہم جوانی ء اسل شش سال انا وئی اٹ اوتینا باوہ نا چک، دانا و اس مرے توچ آ زند ہیئت تا گرائمشاں جوڑ مس۔ داؤ تون بے ارغ کنگ آن کاریم اوار اوار منہ وخت آن گڈ لہی تا کہ۔‘‘ واپاری باوہ نا تے گپ آتے خیال داری ہم اونا کاریم نس۔ دوا زندہ بنگ آن گڈ پارے ’’جوان، داسہ ئی سال نا وئی ائی اوڈ غا تئیی لگرا تا ہم داسہ ہندڑے الے، ای ہر ودا امر کاریم ء کر یکہ۔ شار آن بھمی ئی اُرا نا کاریم کر یک۔‘‘

اوئی ہر گڑا کن ’کنگ‘ کاریم اٹ اٹنگ، وخت اس کہ رابطہ کن مستعمل بولی ’اردو ئی‘ دیری وخت اُنگ گڑا نا کنگ نا بابت پر خ پاش ء۔ ہندن ’مذکر و مونث‘ نا ’ضمیر‘ تا بابت ہم سوج چست کنگک۔ ہیئت دادے کہ براہوئی بولی ئی ہم دیری آ گڑا نا کنگ کن ’ہتنگ‘ (ہرا کہ داسہ متروک متک ائی ء) خت اُنگ گڑا تے کن ’کنگ‘ کاریم اٹ اٹنگ۔ وخت اس کہ ’مذکر و مونث‘ نا ہیئت مرے تو براہوئی و بلیوچی ئی دابابت فارسی اُچار جتا ء ’ضمیر‘ کاریم اٹ اٹنگک۔ یعنی آیا / آئی کن براہوئی ئی بس، فارسی ئی آء، گیا / گئی کن براہوئی ئی ہنا، فارسی ئی رفت۔ و تھا / تھی کن براہوئی ئی نس، و فارسی ئی بود، کاریم اٹ اٹنگک۔ گرائمر نا دا اسلوب نا مطلب دا اف کہ ہرا بولی ’اقتصادی و ژاٹ زوراک‘ آ بولی نا اسلوب تون اسہ وڑ متو تو اودے ’گرائمر‘ اف۔ ہنگے تو براہوئی یا بلیوچی و فارسی نا اسٹ اُنگ اسلوب نا اوار ی آن پد ہم براہوئی و بلیوچی ء بے گرائمر پانگک، وے داڑے فارسی ء ہرگار و شوندار بولی اس پانگک۔ گڑا سوج دادے کہ بوج آتا بولی تے انت سوب اسے آن، دیر و اسنے بے گرائمر پانک؟ اصل ہیئت بولی نا ف، بلکن بولی نا پاروک آتا ء کہ اوک تئیی اخص ’ہست‘ و اخص ’نہست‘ تکرہ۔ البتہ ہراڑے کہ زوری تا ہیئت مر یک، تو بایدے زوری تے پاش کنگے، وے شاعر، ادیب، دانشور، سیاستدان، استاد و زندانا ایلوش آتیاں تعلقندار بولی نا خاوجہ غا تا زوری و نا بودی تے ’بولی ء بے گرائمر‘ پانگ اٹ بایدے ڈ کپ۔

غریب ء قریب اف

میر احمد لہری

اے ہم وخت ترہ کہ ا کہ تئیی خلق ائی اسہ بندغ اس نا جوڑ مروس تو تئیی خلق اوڑ کن فریشان مسکہ، ہر بندغ نا دو شم ہندن گمر بیگوک خنکار کہ، کس پائے کہ نا جوڑ آ بندغ اونا چندہ ء۔ تیوہ خلق انا ہر چکا بھلا، ہیر، ورن نا جوڑ آ بندغ نا جان پڑی کن دے وں ترہ۔ دے ہرگار ء، دے نیزگار ء، دا گڑا ء کس تھو کہ۔ کس تینا ہرگاری نا بریر آ بندغ آتو ن تول، و بش، مرک و زند آن سر پند آلو۔ وے ایند وخت اتون اوار اوار بندغ آتئیی ہم ہماز بدلی بنے۔ اودا وڑ کہ اینو کہ کس ہرگار ء تیوہ ہرگار آ بندغ آتو ن تول، و بش، مرک و زند یک۔ اگر اونا چندنا اسہ غریب ء اطم اس، اونا خوک آتے، اگر افر غریب تئیی اود خوجہ نا ہر خوشی و غم، مرک و زندات تئیی دم دتی سر یک، وے دا ہم خوجہ نا نظر ائی اوندغ نا چچ ء قدر اس اف، اسنے؟ اسنے کہ دا بندغ ہیرہ غریب ء بندغ اسے۔ اوڑ تون دا خوجہ نا کچ گاڈی، بنگہ، پیسہ اف۔ ہندرا سوب آن خوجہ تینا غریب اگا اطم ء تینا ہرگار آسنگت آت مون ائی چچ ء قدر اس تنک۔ دا کل آن ہیرس اینو دا ہم ننے ئی ہماز بنے۔ کہ اگر اسہ غریب ء بندغ اس ہرگار ء بندغ اسے نا ہمسائے، یا اونا قوم برادری نا بندغ اس مر یک، یا اونا اطم ء تو خوجہ اودے تینا خوشی و غم، جوان گندہ اگا وخت ائی چچ ماز پک۔ اسنے کہ غریب آ بندغ نا بنگ ء او تین کن اسہ میا اس تنک۔ اسنے کہ غریب آ بندغ نا بنگ آن اونا ہرگار آ مہمان و سنگت آت مون آ اونا شرف کم ء انت کاریم اس پا، یا انت ہیئت اس پا، اوست اٹ کپ۔ کس اتون ہم جوانی ہم یک۔ اسہ کاریم ء سر تنگ آن گڈ او دم شتو کہ، ایلو کاریم ء بنا کر یک۔ اسہ وخت اس ہندن ء بس کہ واپاری نا اُرا نا چچ آ کار یک ایلوشا نا ڈو ا ہر۔ امر زو اس کہ اوتینا زمواری تے ایس کر سا ہنا کہ، اونا زمواری تئیی دوئی برس ہنا کہ۔ سبب اتون مہالو بش مسکہ، تینا کاریم تے است انا بٹ اٹ کر یک۔ واپاری نا ضروری، لمہ، اونا مار، مسز، بوڑچی، امر ء کاریم اس کہ مروس، اودے دانگ

ایگ مون ترہ، او سبب آن شام اسکان چار ما کنڈ دینگ کہ۔ چچ آ دے او واپاری نا اُرا دالا تا پرمان تا پور واری ء کر یک۔ اونا خک بس دا وڑا نا ہیئت آتے چنگ آہیل کر ’سیر‘ ایلوشا ہم، دم دینگ، اودے داڑے اتہ، زس دا خیاں ء کیس، اُرا غا پدی بنگ نا وخت آغلانی بندغ آ کاس۔ ہر س ئی است آن درو س۔ دا ہم ضروری ء، اے ہم ضروری ء۔‘ ایلوشا او فقا ہیئت آتے جوانی اٹ خف تو کر یکہ، او فنے اسٹ اسٹ آیات کر یکہ، ولدا ہنجدہ کر سا مس۔

اسے ئی تئیی آن کم خیال کین، اگر اہو بیک غریب ء، وے اودہم اللہ پاک نا بندغ ء۔ کس ہرگار ء یا نیزگار ء، اللہ پاک کن کل اونا بندغ ء۔ ہندن اللہ پاک ء راضی کر ساتینا غریب اگا اطم، ہمسائے، سیال آتا ہر خوشی و غم، مرک و زندات اوار مرین۔ دتینا است آتیاں ہرگار و نیزگاری نا فرق ء کشن۔

غزل

سید غریب شاہ انجم

کھوای جینن آ کاند تیا او لوک مریر دشن آتا مرے زنجک دا کنا دوک مریر دا دعا کیوہ وطن نا تینا ورن تے کن ای ذبیہ ء رکوک آ سلامت ہمو بازوک مریر دیک ہنجدہ مریر نف اگا تنک ہم رشن گل و بلی ئی خوشی تا سال ہنا توک مریر ای ہتم مد ائی تصویر ء وطن نا کشو رنگ بلم نامرے خلق ائی خوشبوک مریر شاعر ء پین سر حال اس مردوئی انجم خک ہندرا حیدار مریر بوک مریر

حاجی شاہ بیگ شیدا

یک پہ نیک

گر گُ ر ء نا نی رباشہ چڑہ دیر اسے آ پا نا کشوک ء پڑہ گن تینا وٹو ئی نا رلی گچین بندغ اس مہ پاوہ نے بیش آن دڑہ

راہی مسکہ۔ اسہ کاریم آن گڈ ایلو کاریم ایلوشا است اٹ پارے کہ دا بوٹ آتا پیسہ غاک اونا تنخواہ خان کاٹ مرور، منہ وخت آن گڈ اونا لڑک اڑنگار۔ اونا باوہ ہرا وخت کہ اونا تنخواہ ء دوئی اونا لڑ تیان اونا لڑ یک و چچہ غاتیان سل خنگ کہ۔ واپاری ء اوڑا ترس بس، اوڑ کن پوسکن ء تر نا جوڑہ اس خولفے۔ پوسکن آ بوٹ آتے خنگ تون ایلوشا نا مون ملڈگا۔ او ہماز خوش کر۔ مس۔ وے پوسکن آ بوٹ آک اونا متکن آ نت تئیی بتوس۔ بوٹ آک اوڑاں تنک ترہ۔ اونا تے بھلہ۔ کر یکہ، لہی و ڈگی نا کن خور ء جوڑ کر یکہ۔ (ہرچا ء)

URAAAN PAKISTAN

مشرق وسطیٰ میں جنگ کے باعث پٹرول کی قیمتوں میں بوشربا اضافے کا بوجھ کم کرنے کے لئے

مہنگے پٹرول سے نجات کا تاریخی اقدام

وزیر اعظم کی خصوصی ریلیف اسکیم

پٹرول 100 روپے فی لیٹر سستا

موٹر سائیکل ، چنگچی، رکشہ اور تین پہیوں والی سواریاں چلانے والے اور 800 سی سی سے تک گاڑیوں کے مالکان ون ٹائم رجسٹریشن کے لئے اپنے شناختی کارڈ پر رجسٹرڈ موبائل نمبر سے

REG لکھ کر space دیں

STEP-1 اپنا قومی شناختی کارڈ نمبر

3740515196983 لکھ کر بعد space دیں

STEP-2 بفر space کے نمبر پلیٹ

LHR123 ایسے لکھ کر بعد space دیں

STEP-3 صوبے کے نام کا پہلا حرف

جہاں اپ کی گاڑی رجسٹرڈ ہے

صوبہ کا نام پنجاب P کے بعد space دیں

STEP-4 وہیکل رجسٹریشن کی تاریخ

بمعدہ مہینہ اور سال DD/MM/YYYY

دن مہینہ اور سال ایسے لکھیں 08102010

چاروں تفصیلات اسپیسز کے ساتھ ایک ہی میسج میں لکھ کر 9771 پر ایس ایم ایس کریں

رعایتی پٹرول کے حصول کا طریقہ کار :

STEP-1 رجسٹریشن کے بعد پٹرول ریلیف حاصل کرنے کے لیے پٹرول پمپ جاتے س پہلے TOK لکھ کر 9771 پر بھیج دیں

STEP-2 موصول ہونے والے میسج میں ٹوکن نمبر، گاڑی کا رجسٹریشن نمبر پٹرول کی مقدار اور ٹوکن استعمال کرنے کی مدت درج ہو گی

STEP-3 ٹوکن پٹرول پمپ پر دکھا کر اپ رعایتی قیمت پر پٹرول حاصل کر سکتے ہیں۔

ملک بھر بشمول آزاد کشمیر اور گلگت بلتستان میں پٹرول پر ریلیف کا آغاز ہو چکا ہے

مزید معلومات کے لیے

www.pmfuelrelief.pk وزٹ کریں

QR یا اسکین کریں

وزارت اطلاعات و نشریات

حکومت پاکستان

www.moib.gov.pk

